

Fiiggetlen Hajduság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajduszoboszló, I., Rákóczy-ut
36. szám alatt, ahová a lapra
vonatkozó összes levelezések és
minden közlemények intézendők.

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos:
BOR JÁNOS.

Felelős szerkesztő:
Dr. vitéz SIMON ÁRPÁD.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ára: Egynegyed évre
2 pengő. Vidéki előfizetőknek
2 pengő 50 fillér. — Lapzártá
szombaton délelőtt 10 órakor.

Hirdetések olcsó díjszabás mellett felvételnek: Kovács Kálmán „Bocskay“-könyvnyomdájában, Hajduszoboszló, Fötér.

Gazdaság és politika.

Irta: **BORNEMISZA GÉZA**

m. kir. ipar-, kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter.

A világgazdasági válság évek óta — körülbelül harmadik éve — enyhülőben van és ez az enyhülés már mindenütt érezhető. Igaz, hogy a múlt év folyamán, 1936. őszén, a valutaértékelések következtében, bizonyos átmeneti zökkenő következett be, azonban a gazdasági élet javulása olyan erőteljes, hogy az ütemnek csak átmeneti meglassubbodását állapíthatjuk meg. A gazdasági helyzet javulása kihat nemcsak a mezőgazdasági, hanem az ipari terre is. A mezőgazdaságnál a nagy tengerentúli államok készleteinek csökkenése, az árak megfelelő javulása volt megállapítható, ipari téren pedig a termelés, a fegyverkezési versenytől elvonakoztatva is, tisztán a polgári célokra termelt javak mennyiségét nézve is, igen nagy fejlődésen ment keresztül.

Hazánkban a gazdasági helyzet — meg kell állapítanunk — szintén lényegesen javult. Az előző kormányoknak az a törekvése, hogy a mezőgazdasági árszínvonalat emeljék, teljes mértékben eredménnyel járt. Ehhez járult még a tavalyi jó termés. Így nálunk tulajdonképpen a mezőgazdasági lakosság nagyobb vásárlóképesége volt az alapja az ipari fellendülésnek. Magyarország a fegyverkezési versenyből nem veszi ki részét. Magyarországnak a fegyverkezési versenyből eddig csak az a közvetett haszna volt, hogy a külföldi piacokon, egyes külföldi cégek, amelyek saját hazájuk fegyverkezésével vannak elfoglalva, bizonyos mértékig visszavonultak a konkurenciától.

A gazdasági fellendülés ellenére azonban a nemzeteknek egymás között való forgalma terén lényegesen változás nem következett be. Azok a forgalmi korlátozások, amelyek idestova már hat éve tartanak, változatlan súlyossággal nehezdednek az egyes nemzetek vállaira.

Azok a területi változások, amelyeket a békeszerződések okoztak, az utóbbi időben pedig a nagy tömegek szociális igényeinek mind erőteljesebb jelentkezése annyira megváltoztatták az egyes nemzetek között a gazdasági együttműködés strukturáját, hogy belátható időn belül, sajnos, nem remélhetjük a békebeli állapotokhoz való visszatérést. Általában, a világ gazdasági strukturája tulajdonképpen annyira függvénye a politikának, hogy mindaddig, amíg a politikai kérdések megoldva nincsenek, nem számíthatunk a gazdasági élet terén sem tartós és megnyugtató megoldásra.

Magyarország gazdasági életében még mindig a mezőgazdaság az irányadó és a mezőgazdaság helyzete az elmúlt gazdasági év folyamán kétségtelenül javult. A külföldi értékesítésnél is állandóan javuló árviszonyokkal találkozunk. A magyar közgazdaságnak azonban még mindig nagy áldozatokat kell hoznia a mezőgazdasági cikkek értékesítése terén.

A mezőgazdaság vásárlóképeségének emelkedése volt tulajdonképpen az a hajtóerő, amely alapjául szolgált az ipari fellendülésnek és Magyarország, a Nemzetek Szövetségének megállapítása szerint, az ipari termelés terén elüljár a fejlődésben.

Egyes gazdasági politikások nincsenek megelégedve az eddigi eredménnyel. A politikai élet behatásaitól féltik a gazdasági konjunkturát, általában pesszimiztikusan ítélik meg a helyzetet és azt hangoztatják, hogy sokkal maradandóbb eredményeket érhetünk volna el, ha ez a gazdasági fellendülés nem kötött gazdasági rendszerben, hanem szabadabb gazdasági életben fejlődött volna ki.

Én ezeknek a gazdaságpolitikusoknak csak azt válaszolhatom, hogy sajnos Magyarország nincs abban a helyzetben, hogy szabad választása

lehetne a gazdasági rendszerek tekintetében.

Épen azért teljes mértékben meddő lenne arról vitatkozni, vajjon a szabadforgalom mellett többet, eredményesebbet tudunk volna-e produkálni.

A kormány azonban állandóan éberrel figyeli a világgazdasági helyzet alakulását és a legnagyobb örömmel üdvözl minden olyan kezdeményezést, amely mozgási szabadságunkat jobban biztosítja.

De tisztában kell lennünk azzal, hogy a világgazdasági helyzethez nekünk kell alkalmazkodnunk, mert bár a gazdaságtörténelemben van arra példa, hogy egyes nemzetek tartósan ki tudják magukat vonni az általános világgazdasági rendszer alól és hosszú ideig is egészen önálló rendszert tudtak fenntartani, ez azonban, sajnos, nem kis nemzetek, hanem sokkal nagyobb gazdasági területtel bíró nemzetek privilégiuma.

A magyar gyapju jövője.

Azoknak a gazdasági szakembereknek, akik a magyar gyapju értékesítésének kérdésével foglalkoznak, de főleg a magyar juhtenyésztés főhelyének, a Hortobágyának sajátos gazdasági berendezkedését ismerik és irányítják, a fantáziáját foglalkoztatta már a probléma: hogyan lehetne a hazai fajta juhok gyapját, az ugynevezett rackagyapjút megfelelően értékesíteni s ezzel is elősegíteni a magyar juhtenyésztés ügyét?...

A felmerült különböző tervek és elgondolások közül, valószínűleg a legcélszerűbb — már meg is valósult, illetve már legjobb uton van a siker felé. Arról van szó ugyanis, hogy a hortobágyi népet, amelynek szinte kizárólag a juhászat a kenyere, visszavezetik az ott termelt gyapju feldolgozását jelentő háziiparhoz. Néhány tanfolyamot tartanak — szakképzett oktatók vezetésével —, amelyen megtanítják a hortobágyi juhászasszonyokat a racka-gyapjuból való fonás, kötés, szövés művészetére.

Az első tanfolyam reményen felüli sikerrel járt, úgy hogy az iparügyi minisztérium támogatásával már a második, jóval nagyobb-szabású tanfolyam folyik a Hortobágyon. A tanfolyamokon a pásztorok feleségei, gyermekei sajátítják el a gyapjufeldolgozás minden fázisát, a mosás, fésülés, fonás és szövés

csinját-binját. Az első tanfolyam résztvevői két mázsa racka-gyapjut dolgoztak fel, amiből gubának való posztót, fonalat, szőnyeget és különböző kézimunkákat készítek; mégpedig meglepően nívós kivitelben, népies motívumok felhasználásával.

A háziipari tanfolyam vezetői szerint minden remény megvan arra, hogy a hortobágyi háziipar később nemcsak, hogy a magyar gyapju megfelelő értékesítésére nyújt módot, szóval emeli a gyapjupiac forgalmát, hanem mint háziipar, széles néprétegek téli megélhetését is biztosítani fogja. Az eddigi tapasztalatok alapján azt is remélik, hogy a rackafeldolgozással új népművészeti iparág fog kifejlődni, amely idővel méltó versenytársa lesz a buzsáki, halasi, kalotaszegi népművészetnek.

Hogy mindez a reménység nem ábránd, azt az első tanfolyam eredményei bizonyítják. Az új iparág várható közgazdasági jelentőségének illusztrálására pedig elég csak annyit megemlítenünk, hogy már az első háziipari megmozdulásra 30 százelellyel emelkedett a piacon a magyar gyapju ára.

Intenzívebb foglalkoztatás esetén az árjavulás — előreláthatólag — folytatódni fog s így előnyösen befolyásolja majd a hortobágyi juhtenyésztést is.

Hajduszoboszlói Takarékpénztár

a nála elhelyezett betétek után a megadható legmagasabb kamatot téríti s a betéteket felmondás nélkül téríti vissza ügyfeleinek.

Kölcsönöket folyósít ház- és földingatlanokra méltányos feltételek mellett.

Bevált idegen pénzeket és utazási pengő csekkeket.

Közüzemi igazgatósági ülés.

A városi közüzemek 1938. évi költségvetési tervezetét folytatólag augusztus 5-én tárgyalta kevés megszakítással egy egész napon át este féltizenegy óráig tartó ülésében a közüzemi igazgatóság. Az ülésen dr. Márton Gábor polgármester elnökölt, az előadói teendőket Veress Béla igazgató-mérnök végezte, jogi tanácsadó dr. Csiha tisztiügyész volt. Hogy mily ügyforgalom állott elő a közüzemeknél főleg a gyógyfürdő nagyméreteket öltött látogatása folytán, mutatja az a körülmény, hogy egyetlen jegyzőkönyv hitelesítésére hét negyedórás idő kellett. Meglepetésként hatott az igazgatóság tagjaira, hogy a múlt évi 19,000 P adóval szemben a folyó évben már 38 ezer pengő adót kell fizetni. Megállapította az igazgatóság, hogy a közüzemek irodahelyisége a magasra emelkedett látogatottság következtében teljeséggel elégtelen, a tisztviselők egészségi állapotát veszélyeztetési és emelet ráépítésével sem lehet ezt a kérdést megnyugtatólag rendezni. Új központi irodahelyiségre van szükség, amelynek felépítése halaszthatatlan. Legcélszerűbbnek látszik erre a célra az ötödik tized elején fővonalon álló városi tűres telek. Itt a kulturház is elhelyezhető lenne. Az is megállapítást nyert, hogy a

mai irodaszeméllyel az ügykezelés nem oldható meg. Egy építész-mérnökre, egy levelezőre és a könyveléshez legalább egy szakképzett, gyakorlott tisztviselőre és egy számvévre van szükség. És itt van az ideje annak is, hogy a közüzemek műszaki és orvosi ügykezelése szétválasszassék. Ilyen nehéz problémák megoldása előtt áll a városi képviselőtestület. Emellett még a gyógyfürdő további fejlesztése, környékének rendezése, egy új medence létesítése, a csónakázó tó kiépítése, a kabinok és pihenőhelyek, újabb kádfürdők, gyalogjárdák létesítése, a vendéglő, pénztárhelyiség átépítése és egy 410 méter mélységű kut furatása sürgős, halaszthatatlan szükségletet képez s gyors megoldásra vár. Minél több a fürdővendég, annál több a gyógyfürdővel szemben a közönség megvalósítandó jogos óhaja is. Hála a gondviselésnek, hővizeink gyógyhatása országsszerte annyira közkedvelt lett, hogy a fürdővendégek száma a főszezon alatt jó idő esetén naponta 4000 főre is felmegy.

Az igazgatóság számot vetett a feltétlenül szükséges befektetésekkel és a jövőben várható és nélkülözhetetlennek mutakozó létesítményekkel, de számot kellett vetnie a pénzügyi, városháztartási korlátozó lehetőségekkel is. Ez okból mikor a villamosüzem, elosztóüzem, földgázüzem költségvetési tervezetét nagyobbára a múlt évi alapon terjeszti a képviselőtestület elé, a gyógyfürdő üzemnél befektetésekre legfeljebb 50-60 ezer pengőnyi összeget vett fel, holott 150 ezer pengő volna a szükséglet. Emellett még a központi iroda 40-50 ezer pengőnyi építkezésére sincs fedezet. Többen azt a nézetet vetették fel, hogy az 500 ezer pengős OTI kölcsön egyrészt volna célszerű e kérdések alapos rendezésére igénybevenni. Felmerült az a terv is, hogy a fürdőjegyek árát a jövő évben mérsékelten emelni kellene.

Annyi bizonyos, hogy gyógyfürdönk fejlesztésének és korszerű

berendezésének ügyét nagy megfontolással kell kezelnünk, mert ez nemcsak a fürdőző közönségnek, de a városnak is elsőrendű érdeke s jobb jövőjének biztosítója. Erdemes is minden lehető áldozatot meghozni érte, mert mint látjuk, ugy magára a város háztartására, mint annak polgáira a jövedelmezőség szempontjából, üzletileg, forgalmilag is rendkívüli előnyöket biztosít.

Az olvasóközönség tájékoztatására közöljük a gyógyfürdő bevételeiről a következő adatokat: Aug. hó első, második, harmadik napjain a gyógyfürdő naponta 3-3 ezer pengő készpénzt, augusztus 4-én, esős napon 2550 pengőt, augusztus 5-én, erősen szeles napon 2300 pengőt szolgáltatott be a városi közpénztárba.

Áldozunk tehát a saját jóvoltunkért, hogy a közügy támogatása által mi is áldozatokat nyerhessünk viszonzásul.

Az Éneklő Magyar-ság ünnepe.

A magyar nemzeti himnusz mellett való hazafias megnyilatkozás fog lefolyni most vasárnap délután 5 órakor az ország összes városában és falvaiban, amelyben való komoly részvételre a fürdőző közönséget is kéri a rendezőség.

A hét utolsó felében Budapesten rendezett nemzetközi dalosünnepély keretében, vasárnap délután 5 órai kezdettel a Városligeti Iparcsarnok előtt tartandó hangversenyen, amit a rádió is közvetít, megnyitóul a résztvevő külföldi és magyar énekkarok együtt eléneklék a magyar nemzeti himnuszt.

A rádió közvetítéssel egyidőben tehát vasárnap délután pont 5 órakor, a Magyarországi városokban és falvaiban működő valamennyi énekkar is eléneklé nyilvánosan, minél nagyobb közönség részvételével, a himnuszt, hogy a nemzetiegyüttérzést és a dalosok által mindenkor ápolta, a nemzetek között oly kivánatos szolidaritást, ebben a legünnepélyesebb

és a lélekhez legközelebb jutó formában fejezze ki.

A Hajdusoboszlón működő: Városi Dalegylet, Iparos Dalkör s a Római Katolikus Ének- és Dalegylet vasárnap délután 5 órakor a református templom kertjében levő hősök szobránál zászlóik alatt felsorakozva éneklék el a közönséggel együtt, egyhangon (uniszónó) a magyar nemzeti himnuszt.

Felkéri a helyi rendőrség a közönséget, hogy az „Éneklő Magyar-ság” ez ünnepélyes megnyilatkozásában hazafias érzésektől áthatva vegyen részt s vasárnap délután 5 órakor, a rádió figyelmeltető szavára, mindenféle zajongás a fürdő területén pár percre szünjön meg s a magyar nemzeti imádság együttes eléneklése alatt, az ünnepélyes megnyilatkozáshoz méltó komolysággal s illő tisztelettel viselkedjék.

Elzarándokolunk!

Igen sok fejfán olvashatjuk temetőinkben ezeket a titokzatos betűket: A. B. F. R. A. Ebben a reményben, a boldog feltámadás reményében pihennek a sírok lakói bárhol, bármerre, valamennyien.

Ebben a reményben pihennek azok is, akiknek nem engedte meg a sors, hogy poraik homi földben nyugodjanak; akikhez most emlékezni elmelegünk, elzarándokolunk, hogy egy imát elrebejünk porladó csontjaik felett, hogy kegyelettel letegyünk sírjukra a szülőföld, a délibabos magyar róna buzakalászából s mezei virágából kötött koszorunkat.

Elzarándokolunk azokhoz, akik mig éltek büszke, emelt fővel, daloló ajakkal, törhetetlen hittel és élniakarással, győzelmi reménnyel masiroztak, meneteltek ezredük zászlója alatt — és most katonás rendben domborulnak sírjaik egymás mellett.

Elzarándokolunk abba a doberdói hősi temetőbe, ahol több mint 500 szoboszlói hajdu testvérünk alussza örök álmát; ahol mindegyik fejfa egy-egy önfeláldozó magyar élet

Régen történtek mindezek.

1868-ban a Deákpárti Andrássy kormány a zsidóvallás egyenjogósításáról törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé. A kormány szorongatott helyzetbe került, mert a kormánypárti képviselők egy nagy csoportja élesen ellenezte az emancipációs javaslatot. Az ellenzők száma a Deákpártban mintegy 90-re rugott, közöttük igen tekintélyes férfiak is szép számmal. Ezek között a legnagyobb befolyású volt Hunkár Dénes képviselő, vespriemgyei nagybirtokos, otthon kiskirály, aki 1848-49-ben mint kormánybiztos a Dunántulon nagy szerepet vitt. Hunkár e javaslatnál az ellenzékhez tartozott. Deák Ferenc tudott a dolgról, de nem szólt semmit jó barátjának. Történt, hogy egy forró nyári napon, amikor már erősen közeledett a zsidóvallás egyenjogósításáról szóló törvényjavaslat képviselőházi tárgyalása, a képviselőház ülése délután két órakor végződött, a nagy melegben Deák Ferenc gyalogosan Budára tartott s a Mátyás templommal szemben levő régi pénzügyminisztérium épülete elé érve, ünnepi ruhába öltözve Hunkár Dénest találta a minisztériumi épület bejáratánál. Hunkár figurájával ugyancsak legyezgette magát az égető hőségben. Közélesen semmi árnyékos helyet nem talált.

— Hát te Dénes kit vársz itt? — kérdezte tőle Deák, amint mellé került.

— A pénzügyminiszter urat várnám — felelt Hunkár, kihallgatást kértem tőle.

— Akkor annak igen fontos ügynek kell lennie, amiért kihallgatásra jelentkeztél, hogy te ebben a ropant melegben itt izzaszod magadat.

— Akinek az érdekében jöttem — mondotta Hunkár, arra nézve elég fontos az ügy. A választókerületem egyik falujában van egy kilenc gyermekes zsidó korcsmáros. Igen tisztességes, becsületes ember. Ettől most elvették a regále jogot. Meg akarom kérni a pénzügyminiszter urat, hogy adja vissza azt ennek a szegény embernek. Hát miből éljen az istenadta és mi lesz a családjaival?!

— Helyesen teszed Dénes. Annak meg igazán örülök, mert magadtól jöttél rá, hogy neked is van egy becsületes zsidó...

— Igen, igen — válaszolta Hunkár, ez csakugyan jóra való, becsületes ember. Meggyőződtem róla. Megérdemli, hogy fáradjak az érdekében.

— Nos hát — folytatta Deák, — ha minden magyar embernek van egy becsületes zsidója, akkor nincs létjogosultsága annak, hogy a becsületeseket sujtuk a minden társadalomban előforduló selejtes elemekért.

Hunkár észrevette a Deák Ferenc célzását, a zsidóvallás egyenjogósításáról szóló törvényjavaslatot pár nap

mulva ő is megszavazta. A liberális korszakban nevesebb politikusaink így gondolkoztak és cselekedtek.

A halhatatlan emlékü dr. Baltazár Dezső református püspököt egy alkalommal egyik nagyobb alföldi egyházközségből néhány hívő kereste fel s elpanaszolta a püspök előtt, hogy az illető egyházközség presbitériuma nem mindig a legkiválóbb képesítésű, legkitünőbb képzettségű pályázókat választja be a megüresedett tanügyi állásokra, hanem a helybeli születésű, sok esetben csékélyebb minősítésű ifjakat. Nem lehetne-e ezen valamelyes törvényes intézkedéssel segíteni? Kérdezték a püspököt a panaszosok. Baltazár püspök a kérdésre ismeretes komolyságával ekként felelt:

— Önök jól tudják kedves barátaim, hogy egyházunknak önkormányzati joga van. A választások is ez alapon nyugszanak. Nem lehet tehát a presbitériumok kezét megkötöni abban, hogy a képesített pályázók közül, ha kizárási akadály nem forog fenn, kit, vagy kiket választanak tisztviselőjökül. Bizonyára azt a felfogást is jól ismerik önök és ezen nincs is mit csodálkozni, mert a példák igazolják, hogy minden község, falu, város, eklézsia a maga körül való jószágjait rendszerint a saját jáslához szokta kötni. Hát ezen bizony nem igen tudunk változtatni...

Mintegy 30 éve, hogy Hajdusoboszlón napirendre került egy új közbiztonsági építési. A képviselőtestület több gyűlésében foglalkozott a közbiztonsági elhelyezésének fontos kérdésével. Csak hogy a képviselők nem tudtak megegyezni egymás között. A Pece-öldali legelőkereseti képviselők azt mondták, hogy évtizedeken keresztül szolgálták a régi vágóhidet illatát, nekik ez épen elég volt, ezért hát nem kell. A Sopron-öldaliak is erősen tiltakoztak ellene. Szerintük a vasut és a főközlekedési utvonalak itt húzódnak el és itt nem lehet vágóhidat építeni. A Gátoldaliak sem lelkesedtek érte, noha az a legnagyobb legelőbirtokosság. Az ügy kezdett elmelegesedni. Az eredménytelenül hadakozó hatodik gyűlésen végre felállott a szellemes és derűs hangulatu dr. Grósz Adolf ügyvéd és a következőket mondotta:

— Tekintetes közgyűlés! Ugy látom a közhangulatból, hogy a képviselőtestület többsége nem tud megegyezni a közbiztonsági helyének kijelölése kérdésében. Épen ezért szerény indítványom ez: kérje fel a képviselőtestület a szomszédos Hajdusóvát községet arra, hogy a szoboszlói közbiztonsági részére adjon egy telket a magából, hogy ott felépíthessük a mi vágóhidunkat.

Lett erre óriási derűltség a képviselőtestület tagjai között. Végül is a soproni és peceöldali képviselők leszavazták a nagy Gátoldalt és a mostani helyére került a közbiztonsági.

Néh. Lengyel Imre féle lakóháznak a Foghtúy-utca felőli pusztatelke

250—300 négyszögöles parcellákra felosztva

jutányos áron eladó.

Felvilágosítást ad: Körner Géza ny. rendőr-főtanácsos.

Vasárnap és hétfőn

Tolnay Klári, Ráday Imre, Rátkay Márton, Rózsahegyi Kálmán főszereplésével:

Tisztelet a kivételnek

a legmodernebb magyar hangosfilm az Urániában!

végét, egy-egy bátor katonának a halálát jelenti, mutatja. Egy-egy elhervadt, lehullott levelet a magyar sors virágzó fájáról.

Elzarándokolunk hozzátok, akik még boldogan haltatok meg. Nem láttátok a kegyetlen jövőt, amit mi megértünk. Joggal gondoltátok, hogy hősi véretek egy egész országot ömlött s halálotok egy reményteljesebb jövőben való átszenderítés volt.

Nem így történt!

Kedves hősi Halottak! Ti csak pihenjétek... Pihenjétek a zajló csaták fergeteges zaját s nyugodjatok sirjaitok mélyén azzal a tudattal, hogy drága véretek nem hullott hiába.

Aludjatok... Éberszemmel virrasztunk szendergészek és a magyar haza sorsa felett...

Emlékezünk... Nem feledünk... Elzarándokolunk!

Görög Sándor.

Hajduszoboszló a Hajduhéten.

Szeptember 5—12. napjain országos jellegű ünnepeket és ezzel egybekötött kiállításokat rendez a hajdúság Hajduböszörmény városában. Ezek az ünnepek a hat hajduváros egységét, összefogását fogják dokumentálni ország-világ előtt s el fogják oszlatni azt a balhílet, hogy a hajdu népnek homályos lenne a múltja, nem lennének gazdag történelmi emlékei és nincsen szellemi, vallás erkölcsi és gazdasági kulturáját hirdető szervező ereje. Hajduszoboszló város közönsége szíves örömmel, őszinte lelkesedéssel vesz részt abban a nemes, hazafias munkában, amely a Hajduhéten rendezői lelkesíti, amikor a hajdu nép sorában megnyilatkozott erőteljes multat és bizakodó jelenét bemutatja és az elfogulatlan közvélemény elé állítja. Az áldott termőerejű hajduföld szorgalmas, törekvő, munkás polgárai Hajduböszörményben adnak találkozózt egymásnak, hogy erőfeszítéssel a múltból, tapasztalatokat gyűjtve a jelenből, a jövőt szebb sikerre vezethessék.

A testvér hajduváros küldöttjei, dr. Sarkadi Nagy János középiskola tanár és Halasi Fekete Péter polgári leányisk. igazgató szerdán reggel 8 órakor városunkba érkezvén, dr. Márton Gábor polgármester, majd neki hivatalos ügyben távoznia kellvén, dr. Szabó Zoltán városi főjegyző elnöksége alatt a szűkebbkörű rendezőbizottság tagjaival érkezetet tartottak, amelyen megjelentek: Bélyeky Lajos ref. lelkész, dr. Pénztáros

Imre tanácsnok, dr. Padrah Sándor I. o. aljegyző, Veress Béla igazgató-mérnök, Riedlmayer János, Zakar János, Böszörményi Ferenc, Gajzer János igazgatók, Oborzil Gyula városi állatorvos és e lap főszerkesztője Polgármester üdvözlő szavai után Sarkadi Nagy János tanár, majd H. Fekete Péter igazgató ismertették a Hajduhéti előkészületeire vonatkozó tudnivalókat, a rendezés részleteit és azt a körülményt, hogy többrendbeli ok miatt néhány héttel előbbre toltott a kiállítás ideje

Az érkezetlet Hajduszoboszló részvételét a köve kezdőkben állapította meg:

1. Gazdasági termelvényekből buza, rozs, tengeri;
2. Gyümölcs: szőlő, konyhakertészeti termelvények;
3. Állatkiállítás: 10. szarvasmarha magyar juh birka, nyájtörző pulik, tanyaörzö komondorok, kuvaszok, féregirtó kutyák Mindháromra nézve rendezők: két közbirtokosság vezetősége, Somogyi Antal város-gazda, Riedlmayer János igazgató, Oborzil Gyula
4. Méhészeti kiállítás: Rendező Zakar János igazgató.
5. Rajz- és képkijállítás: Rajzok, festmények, képek a polgármesteri hivatalban fognak átvételni aug. 20-ig.
6. Iparosok kiállítása. Rendező az iparfestület elnöksége. Iparfestület felkérteik arra is, hogy a helyi ipar múltjára, régi céhrendszereire vonatkozó iratokat, okmányokat, pecsétnyomókat stb. bocsássa a kiállítás céljaira.
7. A gyógyfürdő és hőforrások stb. tízéves történelmi képei, rajzai diagramokban. A hőforrások termékei: földgáz, só, ivásra alkalmas tisztított víz, jód, bróm, stb. Ezek főrendezője Veress Béla igazgató-mérnök, kiállítója Hajduszoboszló város gyógyfürdő üzeme.
8. Autóbusz átrándulás megszervezése Hajduböszörményben.
9. Az iskolák tanügyi, női kézimunka, papírmunka, rajz, agyag kiállítása
10. Lovasbandérium 40 taggal, két vezetővel, egy zászlóval.
11. Egyházművészeti kiállításon a ref. egyház részvételé Himzett terítők, takarók, urasztali és keresztelőkelyhek, poharak kannák, ötvös munkák kiállítása Egyházi, iskolai anyakönyvek, történelmi becsű okmányok kiállítása, rendezése, átszállítása. Egyház és iskola együtt szállítat a várossal
12. A történelmi kiállításra Hajduszoboszló város bocsássa át:

a) Bocskay István fejedelem 1606. szept. 2-ikán kelt adomány-

ÉRTESÍTÉS!

Felhívom a nagyérdemű közönséget a 27 éve fennálló, Piac-téren levő (volt Dréher helyiségben)

CUKRÁSZDÁMRA,

ahol állandóan kapható: legfinomabb friss fagyalt és jegeskávé, reggeli és uzsonna, Meinel-féle kávé és csokoládé, valamint mindennap friss sütemények, torták és mignonok, ugy saiat készítésű finom bonbonok, mint Sthümmer, Szerencsi- és Koestlin-féle finom bonbonok, táblacsokoládék, dragék és cukorkák, valamint finom jammok, izek és befőttek! Gyomorbetegeknek valódi karlsbadi kétezersült! Herkules maláta gyermeképszersült!

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri:

NICHTER KÁROLY

cukrász.

Kerthelyiség!

levelét a lovashajdúság megnemesítéséről és Szoboszló város területének birtokba adásáról;

b) Bocskay István lovas hadilobogóját. Ezeket csak a városi képviselőtestület adhatja ki úgy, hogy a képviselőtestület saját kebeléből kijelöl néhány tagot az őrizetre. Ezen történelmi ereklyéket, továbbá a kiállítandó nemes leveleket, okmányokat, arany, ezüst és egyéb értékes tárgyakat stb tűz, betörés, lopás stb. ellen a kiállítás rendezősége biztosítja; az adománylevelet és Bocskay lobogót két diszgyenruhába öltözött hajdu naponta kivonattal őrizi.

c) a levéltárban megőrzött fejedelmi és királyi kiváltságleveleket, okmányokat, régiségárgyakat, értékesebb jegyzőkönyveket, vagy azok másolatait

12 Ujabb rendelkezés szerint a nemes leveleket, családi okiratokat, vagy azok hiteles másolatait a polgármesteri hivatalba kell beszoigaltatni a kiállításra, a város ad róla elismervényt s az szállítatja el Böszörménybe illetékes kezébe ahol kellő értékre biztosítva lesznek. Ugyancsak itt fognak összegyűjteni a szoboszlói és hajduvonatkozású, bárhol megjeleni irodalmi, történelmi, vagy szakművek, a néprajz körébe tartozó tárgyak, pásztor eszközök, ruhák, régi hajduöltönyök, csizmák, halászat, juhászat használati eszközök, csillagos bicskák, botok, ostoronyelek stb.

H I R E K.

— A református templomban ma délelőtt 9 órakor prédikál Bélyeky Lajos lelkész, Schubert: „A terem-tőhöz“ című darabját éneklő a Városi Dalegylet. Délután 3 órakor prédikál Fehér János segédlelkész.

— Hajduvármegye törvényhatósága július 11-én, délelőtt 10 órakor Debrecenben a vármegyei székház nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlésen Rásó István alispán fog elnökölni Legfőbb tárgy lesz belügyminiszter leirata törvényhatósági közjóléti alap és közjóléti bizottság létesítése iránt. Kereskedelemügyi miniszter leirata a Püspökladány-kozósvári főközlekedési közút építéséhez hat év alatt fizelendő 100 ezer pengő vármegyei hozzájárulás iránt Uj tüzrendészeti szabályrendelet bemutatása.

— Hajduvármegye kisgyűlése Rásó István alispán elnöksége alatt aug. 9-én d. e fél 11 órakor Debrecenben, a vármegyei háza kistanácstermében ülést tart Hajduszoboszlót érdeklő tárgy a kisgyűlésen a városi erdő áttelepítése és a belső-közbirtokosság legelletesi társulatával kötött csereszterződés jóváhagyása.

— Ifju dr. Benkő Gézá Fáy István főispán főispáni titkárra nevezte ki.

— Id. dr. Benkő Géza, a hajdunánási kerület országgyűlési képviselője a napokban hirtelen súlyosan megbetegedett. Most már jobban van s pár nap múlva műtét alá veszi: a debreceni klinika sebészeti osztályán.

— Uj gazdasági főfelügyelőt nevezett ki, illetve helyezte át a földmivelésügyi miniszter Hajduvármegyébe és Debrecenbe. Brokés Rezső székesfehérvári gazdasági főtanácsos, gazdasági főfelügyelő személyében Vecsey Zoltán eddigi gazdasági felügyelő továbbra is megmarad Debrecenben, csak a beosztása változik, amennyiben a hivatalfőnök ezután Brokés Rezső főfelügyelő lesz.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy üzletemet Horthy Miklós-ut 6. szám alá, a Lévi-féle korcsmahelyiségekbe helyeztem át és ott ezután is mindenféle terményt legmagasabb árrban vásárolok. Gazdasági gépeket, új és ócska zsákokat és vízmentes ponyvákat legolcsóbban árusítok és kölcsönzők.

Szíves pártfogást kérek:

Gall
terményes.

— Az Iparos Dalkör Miskolcon. A hajduszoboszlói iparos dalkör az országos iparos dalos-szövetség aug. 14—15. napjain Miskolcon tartandó dalosversenyén teljes működőkarával vesz részt. A dalkör aug. 14-én, szombaton indul Miskolcra dr. Erdős Kálmán nyug. polgármester, dalköri elnök vezetésében. Karnagy Tatár Antal ref. tanító lesz.

— A gyógyfürdő területén mint értesülünk, a jövő évi fürdő-szezontól kezdve önálló új posta, táviró és telefonhivatal létesít a postavezérgazgatóság. A postaforgalom nagymértékű emelkedése teszi ezt szükségessé.

KÖLCSÖNT

földre, házra
7 százalék kamat mellett folyósított:
Gall, terményes.

Riadó Arany János-utca 26. sz.
alatt 3 utcai szoba,
padlós, villanyvilágítással ellátva
szeptember 1-étől. Értekezni
lehet: özv. Székely Jánosnéval,
a helyszínen.

Gáztartály
cca 18—20 m³, kifogástalan
állapotban, csövezetékkel eladó.
Sárik malom, Cegléd 2.

— **Sulyos szerencsétlenség és tüzeset.** Kovács Emil nyug. városi közpénztárnok péntek este 9 óra tájban csepüskerti pajtájában Gábor nevű VIII. gimnázista fiával és Éva nevű 10 éves leánykájával belső szobájában nyugovóra tért. Alig szenderedtek el, nagy recse-gésre-ropogásra, gomolygó füstre ébredtek fel. A pajta konyhája feletti kéményfal kigyuladt és déltől kezdve lappangott az éghető részekben a parázs, míg végre az esti órákban lángra kapott. Csakhamar az egész épület tűzbe borult. Ha egy-két perccel később veszi észre Kovács Emil a tüzet, menthetetlenül odavész két gyermekével együtt. Így is sulyos égési sebeket szenvedett Gábor fia a lábain, ő maga pedig az arcán. Évike leánya sértetlen maradt, mert édes apja pokrócba takarva hozta ki az égő épületből. A nagy riadalomban nem jutott eszébe, hogy az ablakokon keresztül is menekülhettek volna. Kovács Emil az égő ajtókon és belső tűzön keresztül futva tudott gyermekeivel menekülni. A tűzhöz legelőbb az államrendőrség vonult ki Erdős Béla rendőrfelügyelő élén, majd a tűzoltóság. A toronybeli tűzoltóság előbb azt hitte, hogy a tűz valamelyik tanyáról világít be. Ezért kissé később. Mire a tűzoltóság teljes felszereléssel megérkezett, a széles, hosszú épület minden benne levő felszerelési tárgyakkal, berendezésekkel, hordókkal, szőlőpréssel, butorokkal, új biciklivel együtt porig égett. A kár 2000 pengőt meghalad. Kovács Emil és családja iránt városzerte őszinte részvét nyilvánult meg a sajnálatos szerencsétlenség miatt. Az épület biztosítva nem volt.

A gyógyfürdő közelében

keltő villatelek 317 négyszögöl területen, két utcai fronttal: a Kálvin-u. 9. sz. és Vesselényi-u. 48. sz. alatt. Új kerítéssel bekerítve, akár egyben, akár külön-külön jutányos árréti sürgősen eladó. Értekezni lehet: Tatár József tulajdonossal Ádám-u. 17. sz. a., esetleg a délelőtti órákban a gyógyfürdő telepen a 305. sz. béreltkabin közelében. Ezen telkek — együtt — kiváló különleges fekvésűknél fogva — a városnak ezen részén hiányzó — „Népszálló“ építésére igen alkalmas lenne, mert a közeljövőben felépülő új vaspalya állomástól ennek érintésével kell a gyógyfürdőhöz bevezető utnak közlekedni. Egyébként pedig a Deák-, Kálvin-, Csokonai-, Batori-, Kinizsi-utca torkolata is odairányulnak. Szükség esetén a terület a mellette lévő telkekből tetszés szerint nagyobbítható.

Eladó ház. Nem messze a fürdőhöz, VI. tized Tompa-utca 22 szám alatti házassudvar eladó. Értekezhetni a helyszínen, vagy pedig Farkas Mihály városi tűzoltónál.

Rész butorok
nagyválasztékban kaphatók:
Kerekes Gyula
asztalos-mesternél
Hajdusoboszló, Rákóczy-út 27. szám
(a mozi mellett).
Ajtók, ablakok
mérték után legjobb kivitelben készülnek.
Mindenféle asztalos-munkákat
— a legkisebb javítást is — a leg-
rövidebb idő alatt elkészítik.

Eladó a Bethlen-utca 3. szám alatt levő házassudvar. Értekezni lehet: Kovács Károly cipész-mesternél, Major-utca sarok.

— **Családalapítási kölcsönöket folyósítanak a megyei közjóléti bizottságok.** Széll József belügyminiszter szociális és kulturális szempontoktól indítatva úgy rendelkezett, hogy a vármegye székhelyeken közjóléti bizottságokat állítsanak fel. A közjóléti bizottságok 20—40 tagból állanak és a tagok egy része a törvényhatósági bizottságból kerül ki, másrésze pedig az alispán által meghívott megyei közéleti tényezőkből fog állni. A megyei közjóléti bizottságok legfőbb hivatala az lesz, hogy a vármegyék lakosságának helyzetét társadalompolitikai szempontból megvizsgálja és az önhibájukon kívül önkormánylatos lakosok helyzetén javítson. A bizottságnak módjában és jogában áll az önhibáján kívül sulyos helyzetbe került existenciákat kamatmentes kölcsönrel segíteni. Ezenkívül még ugyanezért családalapítási hitelek is nyújthat a vármegyei közjóléti bizottság, hogy ezáltal elősegítsék a szegénysorsú vidéki lakosság családalapítását. Napközi otthonokat, gyermekkezelési és ruházati mozgalmakat szervez a közjóléti bizottság és a 18—20 éves fiatalok számára önkéntes foglalkoztató telepeket állít fel.

— **A református iskolaszék** Békely Lajos lelkész, iskolaszéki elnök elnöksége alatt gyűlést tartott, amelyen határozott a Nagy Sándorféle alapítványi helyek adatlétele felett. A megüresedett 2 alapítványi helyre szülőbbséggel Katona László és Szűcs Tibor tanítóképzőintézetű növendékeket vette fel az iskolaszék, majd időszerű iskolai ügyeket tárgyalt.

— **A Hajduböszörményi Méhészegyesület 25 éves jubileuma.** A Hajduböszörményi Méhészegyesület 25 éves fennállása megünneplésére szeptember 5—12-ig a „Hajduhét“ keretében méhészeti kiállítás, minőségi mézversenyt és nagyszabású méhész-gyűlést rendez Hajduböszörményben.

— **A székesfehérvári református presbiteri konferencián való részvételre kedden délig lehet jelentkezni a lelkesi hivatalban.**

— **Husz éves a hajduböszörményi „Honsz“ csoport.** Az ország legrégebb hadirokkant egyesülete a „Honsz“ hajduböszörményi csoportja, szeptember 12-én országos keretek közt ünnepli meg 20 éves fennállását, mely alkalommal a Hajduböszörményben rendezendő „Hajduhét“ keretében országos hadirokkant vándorgyűlés lesz Hajduböszörményben. Ezen a vándorgyűlésen fogja átadni vitéz Árvárfalvy Nagy István, a hadirokkantak országos elnöke a csoport alakító tagjai részére az országos központi elismerő okleveleit. Ezenkívül tárgyalja a vándorgyűlés a hadigondozottak legégetőbb s eddig még meg nem oldott problémáit. Közülük a legfontosabbat, a rokkant törvény-novel-láris módosítását. A hajduböszörményi csoport ezen megmozdulása iránt nemcsak a hadigondozottak, hanem az ország vezetői tényezői közt is már nagy az érdeklődés.

— **Háziasszonyok!** Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tésztarecepteket megkapja, ha még ma kéri a Dr. OETKER-féle világhírű fényképes receptkönyvet, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: Dr. OETKER A. Budapest, VIII., Conti-utca 25.

— **Erkölcstelen merénylet miatt** Hajdusoboszlón egy debreceni urat, aki egyik penzióban egy 13 éves leánycseléden erőszakot követett el, a leány és a szülők feljelentésére letartóztatták. Debrecenbe szállították, hol a vizsgálóbíró az illető urat egyelőre szabadlábra helyezte. A vizsgálat ez ügyben tovább folyik.

— **Hírek a vármegyéből.** Mikepércsen Szabó László vincellért Mátyus András és Takács István munkások két pengő miatt közöltük támadt vitatkozás közben agyonrugdosták. Tetteseket letartóztatták. — Szabó József 43 éves mikepércsi lakos az istállóban felakasztotta magát. Halva találták rá.

S Z I N H Á Z.

Homonnay István vezetése alatt álló nyári színház megkezdte bucsuelőadásait és a hét folyamán pénteken este eltávozik városunkból. Az igazat megvallva határozottan sajnáljuk e szimpatikus és annyi nagyszerű erőt magába foglaló színészi együttes távozását, hiszen olyan sok kellemes és hangulatos nyári estét szerezték városunkban időző nagyszámú fürdővendégeinknek és mi tagadás, nekünk szoboszlóiaknak is, akik a téli szezonban sajnós megfelelő helyiség hiányában nélkülözünk a színi előadásokat. De sajnáljuk a színészeket azért is, hogy bizony a mostoha és szeszélyes időjárás miatt elég sok anyagi kárt is szenvedtek itt tartózkodásuk alatt.

E dologgal kapcsolatban szeretnők felhívni az illetékesek figyelmét arra, hogy a város költségvetésébe a város anyagi erejéhez mérten, egy bizonyos összeget fel kellene venni a színészek anyagi támogatására. Vagy ha itt nem lehetséges, a fürdő költségvetésébe kellene módot találni erre, hiszen a helyzet az, hogy kölcsönösen egymásra vagyunk utalva, mert nem elég abban jóleső érséssel gyönyörködni, hogy milyen nagy számú vendégereget keresi fel, csodás gyógyhatású fürdőnként és mennyi sok jó pénzt hagynak itt, hanem a szórakozásukról is, amennyire az fölünk telik, gondoskodni kellene. Ne felejtsük el, hogy nemcsak elesett és minden szórakozást kerülő vendégek és betegek jönnek ide, hanem olyanok is, akik pihenni és üdülni akarnak, ezeknek pedig szórakozás is kell.

Legyen szabad azonban még egyet megemlíteni. Nevezetesen a fürdő mostani kibővítésénél egy állandó helyet kellene kijelölni a nyári színház számára és a mindenkori színiigazgatóval egy több éves szerződést kötni olyan feltételek, illetve kikötések mellett, hogy tartozik az illető igazgató egy nyári színelőadások tartására megfelelő alkalmas fedett helyiséget építeni. Így aztán nem lenne kitéve az előadás az időjárás szeszélyeinek.

Az utolsó hét bucsuelőadásai: Ma délután fél 6 órakor „Urilány szobát keres“, este fél 9 órakor Kőrössi Bőske jutalomjátéka: „Sárgapitykés közlegény.“ Hétfőn este „A csavargólány.“ kedden este Davka Margit vendégfelléptével: „Sok hűhó Emmyérel“, szerdán este „Meseáruház“, csütörtökön „Dr. Kerekes Mária“ és pénteken este „Érettségi“ kerülnek színre.

**Ügyes fiút
nyomdász-tanulónak felvesz
Kovács Kálmán
könyvnyomdája, Fötér.**

Hirdetmény.

A Hajduhét helybeli rendező-bizottsága aug. 4-én értekezletet tartván ennek megállapodása, illetve újabb rendelkezése alapján felkérem ama hajdusoboszlói polgárokat, akik nemesleveleiket, régi családi irataikat, vagy azok másolatait a Hajduhét hajduböszörményi történelmi kiállításán kiállítani óhajtják, hogy ezeket Hajdusoboszló város polgármesteri hivatalában dr. Szabó Zoltán főjegyzőnek legkésőbb aug. 20-ig beadni sziveskedjenek, ahol ezekről átvételi elismervényt fognak kapni. Az elszállítást a polgármesteri hivatal intézi. A nemes levelek, családi okiratok tűzvész, betörés stb. ellen biztosítva lesznek.

Hajdusoboszló, 1937. aug. 7.

dr. Márton Gábor
polgármester.

11394—1937.

Hirdetmény.

Hajdusoboszló megyei város 1937. évi 3. számú változási jegyzéke 1937. évi július hó 30-tól, augusztus hó 13-ig terjedő 15 napon át a városi adóhivatal 3. sz. hivatalos helyiségében közszemlére ki van téve azzal, hogy azt az érdekeltek megtekinthetik és az általuk esetleg sérelmesnek vélt osztályba sorozás mivelési ág megállapítása ellen a közszemlére kitével legutolsó napját követő 15 nap alatt a Nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminisztériumhoz címzett, de ide benyújtandó felebbezéssel élhet.

Hajdusoboszló, 1937. jul. 30.

Városi adóhivatal.

11799—1937.

Hirdetmény.

Hajduvármegye központi választmánya közhírré teszi, hogy az országgyűlési képviselőválasztók 1938. évre érvényes ideiglenes pót-névjegyzéke és kihagyottak névjegyzéke elleni felszólalásokra, valamint a felvételre irányuló kérelmekre vonatkozólag hozott összes határozatai az 1925. évi XXVI. t.-c. 43. §-a rendelkezésének megfelelően a vármegye kiadóhivatalában (I. e. 31. sz. szoba) f. évi augusztus 1. napjától, augusztus 15. napjáig bezárólag közszemlére lesz kitéve s azokat d. e. 8 órától déli 12 óráig bárki megtekintheti.

A felszólalás, illetve a kérelmet elutasító határozat ellen a felszólaló, illetve a kérelmező, az annak helyiadó határozat ellen pedig a kihagyott fél legkésőbb augusztus 20-ig a vármegye alispánjánál, mint a kpv. elnökénél beadható, a m. kir. köz-igazgatási bírósághoz intézendő panasszal élhet.

A panaszban új okirati bizonyítékok is felhozhatók. Az időközben történt változásokra azonban a panasz nem alapítható.

Minden panasz csak egy személyre vonatkozhatik.

Végül közhírré teszi a központi választmány, hogy az egyes városokra és községekre vonatkozó határozatok a városok polgármestereinél, illetve a községi előjáróságoknál is ugyancsak a fenti idő alatt közszemlére vannak kitéve.

Hajdusoboszló, 1937. aug. 3.

dr. vitéz Nábráczky s. k.
alispán h. kpv. elnök.

Hirdessen a
„Független Hajduság“-ban.